

MKBRAдар

Nieuwsbrief over de Registeraccountant in het Midden- en kleinbedrijf
Uitgave van het Koninklijk NIVRA. Maart 2006 nummer 40.

Een MKB-er onder MKB-klienten

Willem van Wijngaarden, venoot bij Van Elderen accountants/belastingadviseurs, is sinds 15 december 2005 voorzitter van het NIVRA. Zijn hart ligt bij het midden- en kleinbedrijf. In zijn werkkamer in Apeldoorn legt hij uit wat voor hem de charme is van de accountancy in de MKB-sector: "Daar zijn de lijnen kort, veel korter dan bij grote beursgenoteerde ondernemingen. Je hebt er als accountant zelf contacten met de directeur, de commissarissen, de aandeelhouders. Ik denk dat je een zekere aanleg moet hebben om daarmee goed om te gaan. Je moet je willen en kunnen verplaatsen in de huid van de ondernemer. Ook moet je met allerlei

details bezig willen zijn. Dan gaat het naast de advieskant, die voor accountants in het MKB heel sterk ontwikkeld is, natuurlijk ook over de controle. Je moet dus goed weten wat er allemaal speelt. Je moet je kunnen richten op andere overwegingen van zaken doen dan je tegenkomt bij beursgenoteerde ondernemingen. Vaak zeg ik dat ik goed voor een MKB-klant kan werken omdat ik er zelf een ben. Eigenlijk ben ik MKB-er onder de MKB-klienten."

De MKB-accountancy wordt wel gezien als een specialisme. Van Wijngaarden spreekt liever van een specifiek terrein waarvoor, net

als op andere terreinen, specifieke kennis en vaardigheden nodig zijn. Hij heeft zelf gedoord en wijst erop dat de accountantsopleiding qua casuïstiek sterk op het MKB is gericht. "Iedere student wordt per vakgebied geconfronteerd met een aantal casussen uit het midden- en kleinbedrijf. Juist daarop wordt de controle geoefend," zegt Van Wijngaarden. "Waarvoor is er dan nog specialisatie nodig?" Toch kent de opleiding NIVRA-Nyenrode nu twee modules die extra aandacht schenken aan de rol van de accountant in het MKB. Een van de modules heeft een psychologische component: als 'sparringpartner' moet de accountant zich kunnen inleven in de persoon van zijn cliënt. "Natuurlijk is het goed als de accountant de rol van sparringpartner kan vervullen," zegt Van Wijngaarden, "maar daarop is de accountantsopleiding niet gericht. Het is waar, er is in de opleiding weinig aandacht voor psychologische kanten, voor attitude en communicatieve vaardigheden. Als daarop wat accent komt te liggen, is dat een goede ontwikkeling, want als sparringpartner vecht je terug. Soms moet je een ondernemer een spiegel voorhouden, heel beslist zeggen dat iets niet kan en waarom niet. Om dat in een zo directe en vaak al langer bestaande relatie goed aan te pakken, kun je enig psychologisch inzicht wel gebruiken."

Dreigt een aantal kleine kantoren onder de last van de Wta en de golf van nieuwe richtlijnen, voorschriften en aanscherpingen te bezwijken? Van Wijngaarden vraagt zich af of dat gaat gebeuren. Hij wijst op de ondersteuning die de SRA, de Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten, kleine kantoren kan bieden. Maar lang niet alle MKB-kanto-

Willem van Wijngaarden

Raad van Tucht schrapt accountant uit register

Zo kopte de artikelreeks van de NIVRA Nieuwsbrief nummer 5. In het artikel werd gemeld dat de Raad van Tucht de zwaarste disciplinaire maatregel had uitgesproken over de eerste van vier zaken die door het NIVRA-bestuur is aangespannen, omdat geweigerd was medewerking te verlenen aan de werkzaamheden van het College Toetsing Kwaliteit (CTK). Voorts werd gemeld dat nog eens **twalf** nieuwe dossiers mogelijk in aanmerking komen voor het indienen van een klacht bij de Raad van Tucht door het NIVRA-bestuur. Tegen de uitspraak kan door de betrokkene nog beroep worden aangetekend bij het College van Beroep.

De titel registeraccountant heeft ondanks alle problematiek van de laatste jaren nog altijd een toegevoegde waarde. Kwaliteit en betrouwbaarheid zijn hierbij belangrijke pijlers. Het NIVRA heeft tot taak deze pijlers te bewaken en te waarborgen. Als een accountant bij herhaling niet aan de kwaliteitseisen die wij met elkaar hebben afgesproken kan of wil voldoen, dan rest het NIVRA niets anders dan een tuchtklacht tegen de betrokken accountant aan te spannen. Ik vind dit ook goed. De kwaliteit van de titel registeraccountant mag niet ter discussie komen te staan. Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta) zijn in feite gericht op het bewaken van de kwaliteit en in wezen het antwoord van de maatschappij op het onvoldoende functioneren van het toezicht op accountants. Het NIVRA heeft met het instellen van het CTK een belangrijke stap gezet in het toezicht houden zodanig dat de Autoriteit Financiële Markten (AFM), zo is de verwachting, de aanpak nageoeg geheel zal overnemen. Uiteindelijk wordt de kwaliteit verhoogd en daarvan profiteert het gehele beroep. Door het aanspannen van de tuchtzak laat het NIVRA de maatschappij zien dat het haar menens is accountants aan te pakken die niet voldoen aan de door de maatschappij gestelde eisen.

Toch is het een niet tot vrolijkheid stemmend bericht. Als Platformcommissie MKB hebben wij mede tot doel ondersteuning te bieden aan de accountants in het MKB en met name specifiek aan de kleine kantoren. Ik beschouw de uitspraak dan ook als verlies dat wij, het NIVRA, niet in staat zijn gebleken deze ex-collega op te trekken naar een hoger kwaliteitsniveau. De kleine kantoren hebben natuurlijk hun eigen verantwoordelijkheid als het gaat om het bewaken van de kwaliteit en het op peil houden van hun kennis. Daartoe worden voldoende mogelijkheden geboden. Helaas blijkt uit de CTK-toetsingen dat met name bij de kleine kantoren, de zogenoemde één- en tweepitters, problemen hebben met de kwaliteit. Dit is naar mijn mening niet nodig. Door deze kantoren zijn voldoende keuzes te maken; samenwerken met andere (accountants)kantoren, het inkopen van specialistische kennis, het samengaan met andere kantoren of indien men zelfstandig wil blijven, is een lidmaatschap van het SRA ook een alternatief. Ook grote en middelgrote accountantskantoren hebben veel MKB-kennis. Op deze manier blijft er altijd ruimte voor het bestaan van kleine accountantskantoren en kunnen zij ook goed functioneren.

Er is nog een keuze, die gevoelsmatig lastiger is te maken, maar die in een aantal gevallen wel is te overwegen. Er zijn veel accountantskantoren die alleen administratieve dienstverlening doen en in de maatschappij daarmee een goede functie vervullen. De vraag is dan gerechtigd of het voeren van de titel registeraccountant wel noodzakelijk is. Het voeren van de titel registeraccountant brengt tenslotte verplichtingen met zich mee die te zwaar kunnen zijn voor dergelijke werkzaamheden. ■

*Ger J.M. van den Berg RA
Voorzitter Platformcommissie MKB*

ren zijn bij de SRA aangesloten. Voor een aantal zogenoemde eenpitters kan het moeilijk worden, erkent de NIVRA-voorzitter: "Ook in het accountantsberoep kan één mens niet alles beheersen. Maar laten ze dan een collega consulteren als ze daaraan behoefte hebben. Wij hebben hiermee ervaring. Heeft een collega ondersteuning nodig, dan kan een ander kantoor die geven."

Van Wijngaarden ziet dat een dergelijke vorm van onderlinge ondersteuning steeds vaker voorkomt, zeker binnen de SRA. "Zelf bel ik zonodig ook wel eens een collega met de vraag hoe hij een bepaald probleem heeft opgelost. Je consulteert elkaar als goede vrienden, daarvoor worden heus geen nota's gestuurd. Voor kleine kantoren is het van groot belang dat ze wanneer dat nodig is een collegiaal beroep op elkaar kunnen doen. Daarvoor zouden ze hun eigen netwerk moeten opbouwen, dat vergroot hun overlevingskans."

In 'de Accountant' merkte Van Wijngaarden op dat hij het onzin vindt onderscheid te maken tussen A- en B-accountants, ofwel tussen RA's die grote ondernemingen controleren en RA's die voor het midden- en kleinbedrijf werken. "Dat beeld, alsof de MKB-accountants een lagere rang zouden hebben, bestaat," erkent Van Wijngaarden. "Maar je moet je afvragen of je er echt onder lijdt. Je moet vertrouwen hebben in je professionaliteit." Dat het College Toetsing Kwaliteit een aantal zwakke broeders onder kleine kantoren aantreft, waarvan er vorig jaar vijf naar de tuchtrechter moesten, is daarom zo verontrustend, vindt Van Wijngaarden, omdat het vaak kantoren zijn die persistenten in onvoldoende kwaliteit. Voordat iemand naar de tuchtrechter moet, is er immers al een lange weg van toetsing, verbeterplan en hertoetsing afgelegd.

De tuchtprocedures mogen dan schadelijk zijn voor het imago van het beroep en dat van de kleine kantoren, Van Wijngaarden ziet weinig heil in het bewust 'profilen' van de MKB-accountant waarvoor regelmatig wordt gepleit. Hij ervaart dat kleine kantoren zich in de regel heel goed profileren in hun eigen omgeving van ondernemers, banken en andere relaties, vooral in de regio, minder in de grotere steden. "Het feit dat ik nu het voorzitterschap van het NIVRA bekleed, daarop ben ik trots, net als iedereen bij ons kantoor," zegt Van Wijngaarden. "Je ziet dat je je als MKB-accountant hiermee toch ook profileert." ■

*William Rothuizen
Freelance journalist*

Er is zeker ruimte voor kleine kantoren

'Ondanks de golf van nieuwe richtlijnen, voorschriften en aanscherpingen is er zeker ruimte voor kleine accountantskantoren. Juist dankzij de ondersteuning van een kantorenorganisatie zoals de SRA, kunnen ook éénpitters al hun werkzaamheden prima blijven verrichten. Sterker nog: ik denk dat juist de kleinere en middelgrote SRA-accountskantoren dé MKB-accountantskantoren van de toekomst zijn. Deze kantoren kunnen gebruikmaken van de ondersteuning van de SRA en staan daarnaast ook nog eens een keer zeer dicht bij de MKB-ondernemer.'

Aan het woord is Arie Hak RA, partner bij Hak & Baak accountants en belastingadviseurs in Sliedrecht. Hak (1960) was in 2004 en 2005 voorzitter van de SRA. Nu vervult hij de functie van vice-voorzitter. Hak, die jarenlang zelf éénpitter is geweest, kent, zoals hij het zelf zegt, "de problematiek van een klein kantoor als full service kantoor als zijn broekzak". "Je moet alle regelgeving implementeren, niet alleen met betrekking tot de controle van de jaarrekening, ook ten aanzien van fiscaliteiten en organisatieadvies", zegt Hak. Hij benadrukt hierbij dat een op het MKB gericht accountantskantoor een andere rol vervult dan een kantoor met organisaties van openbaar belang (OOB's) als klant. "Bij het MKB heb je geen scheiding tussen aandeelhouders en bestuur. De accountant heeft veel meer een adviserende rol."

De nieuwe wet- en regelgeving betekent, zeker in het begin, wel extra werk en inspanning voor de accountant. "Echter, we moeten het ook niet overdrijven", zegt Hak. "Kijk bijvoorbeeld naar de Wta. Als accountantskantoor moest je sowieso al aan 90% van de richtlijnen van de Wta voldoen. De Richtlijn voor de Kwaliteitsbeheersing (RKB1) betekent weliswaar een verzwaring, maar ook de kleinere accountantskantoren kunnen hiermee prima uit de voeten. Juist dankzij de ondersteuning van de SRA kost dit hen relatief gezien weinig tijd. De SRA heeft haar leden voor de nieuwe wet- en regelgeving de juiste handreikingen aangereikt, waardoor wij als accountant kunnen doorgaan met het goed en efficiënt bedienen van onze klanten."

Op het gebied van de kwaliteitscontrole is er het College Toetsing Kwaliteit (CTK) met haar eigen vragenlijsten. Hak zegt hierover: "De kwaliteitscontrole vanuit de SRA heeft zeker het zelfde niveau als die van de CTK en daarnaast wordt ook nog breder naar de dienstverlening en de kantoorinrichting gekeken. De SRA hanteert dezelfde vragenlijsten als het CTK en kijkt daarnaast ook naar andere zaken. Wat je nu ziet, is dat het CTK minder oog heeft voor het feit dat het functioneren als accountantskantoor in

de MKB-markt beduidend anders is dan het functioneren in een markt van OOB's. In de MKB-markt gelden andere regels. De SRA ziet dan ook graag een gedifferentieerd review-systeem. We moeten oppassen dat het CTK niet te ver doorslaat. Uiteindelijk is er al een extern toezicht op de wettelijke controle van de AFM. We hoeven geen extern toezicht op extern toezicht..."

Het, vaak ook ongenueanceerde, nieuws rondom de strengere regelgeving veroorzaakt onrust onder accountants. "Ten onrechte", vindt Hak. "Alle 370 SRA-kantoren zijn klaar voor het aanvragen van een vergunning bij de AFM. De SRA is met haar 370 kantoren, 900 vestigingen, 18.000 werknemers, 1.500 RA's en 1.500 AA's verreweg de grootste partij in de MKB-markt. Zij ontwikkelt voor haar leden programma's waarin alle regels (bijvoorbeeld RKB1) automatisch worden bijgehouden. De leden voldoen zodoende aan de regels die voor hen gelden. De SRA ondersteunt haar leden als backoffice-organisatie met kennis en verschillende tools. Voor de kwaliteitsborging ontwikkelt de commissie Vaktechniek van de SRA verschillende werkprogramma's. De AFM kent de positie van de SRA en loopt dan ook mee met de SRA-reviews bij de aangesloten kantoren. De AFM onderkent ook dat de SRA-review een inspectie is."

Het accountantsberoep is in de volle breedte zwaarder geworden. Toch hoeft dit voor de categorie kleine kantoren geen probleem te zijn. Hak: "De SRA onderkent dat het accountantsberoep zwaarder is geworden en wil dan ook haar leden goed blijven bedienen. De leden zullen meer en meer een beroep gaan doen op de dienstverlening van de SRA. De rol van de SRA wordt dan ook steeds belangrijker. Niet

alleen als backoffice-organisatie, maar ook als frontoffice-organisatie. Dankzij de SRA is de kwaliteit bij de aangesloten kantoren uitstekend geborgd. Belangrijk is nu dat de markt het SRA-keurmerk ook als zodanig herkent. Een belangrijke actie van de SRA wordt het communiceren met de markt. Uiteindelijk is een keurmerk pas een keurmerk als de markt dit ook weet."

Voor de toekomst ziet de vice-voorzitter van de SRA een duidelijke rol weggelegd voor de aangesloten accountantskantoren. "Onze leden kennen de MKB-ondernemer als geen ander", zegt Hak. "SRA-accountants functioneren als ondernemers naast ondernemers. Als backoffice-organisatie ondersteunt de SRA haar leden met kennis en tools. Ze zorgt ervoor dat de kwaliteit wordt geborgd. Als frontoffice-organisatie wordt het SRA-kwaliteitskeurmerk steeds belangrijker. Als je dit in ogenschouw neemt en je realiseert je dat SRA-kantoren een unieke positie in de MKB-markt hebben (SRA-kantoren snappen wat MKB-ondernemers willen), dan kun je niet anders concluderen dan dat de SRA-kantoren de MKB-accountantskantoren van de toekomst zijn." ■

Arie Hak RA
Vice-voorzitter SRA

Arie Hak

De levensloop van de DGA

Lezersonderzoek MKB RAdar, augustus 2005

Bij het augustusnummer 2005 van MKB RAdar is een lezersonderzoek uitgegaan over onder andere de inhoud en de verschijningsvorm ervan.

Reacties konden op papier of elektronisch worden verstuurd. Hoewel het aantal reactie beperkt was, zijn uit de antwoorden wel conclusies te trekken. Zo blijkt dat het actuele MKB-onderwerp en het fiscale onderwerp het beste door de respondenten worden gewaardeerd. Overigens scoren het interview en de column ook ruim voldoende. Lezers van de nieuwsbrief, waarden de inhoud en nemen naar eigen behoefte nota hiervan.

Het NIVRA vindt, mede in het kader van de nagestreefde pluriformiteit, dat een MKB-Nieuwsbrief, in welke vorm dan ook, een goede vorm van communicatie biedt voor leden en andere belangstellenden. Het lezersonderzoek leverde een duidelijke voorkeur op voor een elektronische versie van de nieuwsbrief. Aan deze wens wordt in de loop van 2006 gehoorgegeven. Derhalve zal in de loop van 2006 ook de laatste papieren van versie van MKB RAdar verschijnen. Aan de invulling van de vorm en inhoud van de elektronische nieuwsbrief wordt momenteel binnen het NIVRA hard gewerkt. Uiteraard informeren wij u over het verdere proces.

Seminars voor MKB

Succesvolle adviesrelaties zijn voor RA's steeds belangrijker. Of het nu gaat om het verwerven van opdrachten, het professioneel presenteren van een advies of het overtuigen van beslissers binnen de organisaties waarbij u werkt. De tweedaagse training 'Het ontwikkelen van succesvolle adviesrelaties' (16 en 30 mei) geeft een stevige impuls aan uw adviserende en commerciële effectiviteit.

De WIA heeft ingrijpende gevolgen voor werkgever en werknemer! Het seminar 'WIA: de nieuwe WAO' (18 mei) geeft u een overzicht van de belangrijkste recente wijzigingen. U kunt daarna adviseren over de gevolgen voor werkgever en werknemer en een groot deel van hun inhoudelijke vragen beantwoorden.

Kijk voor meer informatie over deze en andere seminars op www.nivra.nl/vera.

Werknemers kunnen per 1 januari 2006 fiscaal gefacilieerd sparen voor de financiering van perioden van onbetaald verlof, zoals een sabbatical of een ouderschapsverlof. Ook de directeur-groootaandeelhouder kan gebruikmaken van deze levensloopregeling. Deelname kan zelfs zeer aantrekkelijk zijn: hij kan immers zelf zijn arbeidsvoorwaardenpakket vaststellen en eventueel het salaris aanpassen om gebruik van de levensloopregeling te optimaliseren.

Deelname

Iedere werknemer in een privaatrechtelijke dienstbetrekking heeft het wettelijke recht deel te nemen aan de levensloopregeling. Is er sprake van een fictieve dienstbetrekking dan bestaat wel de mogelijkheid deel te nemen maar is er geen wettelijk recht. Dit betreft de positie van de directeur-groootaandeelhouder.

Gevolgen sparen

Op het moment van sparen is over het spaarbedrag geen loonheffing verschuldigd, wél premies werknemersverzekeringen. Pas op het moment dat de werknemer het levenslooptegoed opneemt, is loonheffing (en inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (Zvw)) verschuldigd. Daarbij heeft de werknemer veelal recht op een extra heffingskorting, de levensloopverlofkorting. Deze bedraagt € 185 per deelnamejaar.

Spaarbedrag en gebruikelijk loon

Op grond van de levensloopregeling kan jaarlijks maximaal 12% van het brutoloon worden gespaard. Oudere werknemers (dus ook de directeur-groootaandeelhouder) kunnen sneller sparen: werknemers die op 31 december 2005 51 jaar of ouder, maar jonger dan 56 jaar zijn, kunnen meer dan 12% per jaar sparen. Zij kunnen desgewenst 100% van het jaarloon sparen. De directeur-groootaandeelhouder heeft echter ook te maken met de gebruikelijk-loonregeling. Of de directeur-groootaandeelhouder voldoet aan de gebruikelijk-loonregeling moet volgens de belastingdienst worden getoetst nádat het spaarbedrag in de levensloopregeling op het loon in mindering is gebracht. Uitgaande van een wettelijk minimum gebruikelijk loon van € 39.000 zou dit betekenen dat de directeur-groootaandeelhouder per saldo niet zou kunnen gebruikmaken van de extra spaarmogelijkheid (of zelfs van de reguliere spaar ruimte van 12%). Het is afwachten of de wetgever hiermee nog wat doet!

In totaal kan de werknemer maximaal 210% van zijn brutoloon sparen. Dat betekent dat als de werknemer tijdens zijn verlof genoeg neemt met een salarisdoorbetaling van 70% hij drie jaar verlof kan financieren (en dus eventueel eerder met pensioen kan

gaan). Het tegoed op de levenslooptegoed kan ook worden gebruikt voor optimalisatie van pensioenrechten (indien en voor zover daarvoor fiscale ruimte is). Het tegoed op de levenslooptegoed valt uiterlijk vrij (en wordt belast) op de dag voorafgaand aan het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

Geen samenloop spaarloonregeling

De werknemer kan in een kalenderjaar niet deelnemen aan zowel de levensloopregeling als de spaarloonregeling. De gewone werknemer kan jaarlijks kiezen of hij meedoet aan de levensloopregeling of aan de spaarloonregeling. Op basis van een overgangsregeling kan de werknemer die in 2006 al deelneemt aan de spaarloonregeling nog vóór 1 juli 2006 zijn keuze herzien. Kiest hij voor die datum alsnog voor de levensloopregeling dan moeten de in de spaarloonregeling gestorte bedragen worden teruggestort en verloond, waarna deelname aan de levensloopregeling onverkort openstaat. Voor de directeur-groootaandeelhouder is deelname aan een spaarloonregeling echter wettelijk niet mogelijk.

Conclusie

De levensloopregeling vergroot de fiscaal gefacilieerde spaarmogelijkheden voor de directeur-groootaandeelhouder. Door zijn arbeidsvoorwaardenpakket te optimaliseren, kunnen de mogelijkheden van de levensloopregeling maximaal worden benut. Daarbij dient wel te worden rekeninggehouden met de gebruikelijk-loonregeling. ■

*Mw mr. A.H. van den Hoven-Veen
BDO CampsObers Belastingadviseurs,
Adviesgroep Loonbelasting en Premieheffing*

Dit is een uitgave van het Koninklijk NIVRA

Redactie

Ger van den Berg
Frank van Gelder
Joy Mulders

Foto

Pagina 1: Koninklijk NIVRA

Opmaak en druk

RS Drukkerij bv, Rijswijk

Correspondentieadres

Koninklijk NIVRA
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
T 020 301 03 56
F 020 301 03 02
E nivra@nivra.nl
I www.nivra.nl